

Қымбатты ұстаздар, қадірлі студенттер!

Сіздерді 30 тамыз - Конституция күнімен шын жүректен құттықтаймын! Қазақстан Республикасының Конституциясы - еліміздің қалуы мен қалғандығының мықты негізі. Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев атап өткендей: «Конституция біздің тәуелсіздігімізді нығайтты, мемлекет пен жалпы қоғамда мызғымас тұрақтылықты қалыптастырды».

Тәуелсіз Қазақстанның демократиялық жаңғыруының, өркениет жолының жарқын көрінісі болып табылатын Ата заңымыз халқымыздың жасампаздық рухының кепілі бола отырып, ата-бабамыз армандаған тәуелсіздік, ел бірлігін нығайту жолында қызмет ете берсін.

Бәріңізге зор денсаулық, бейбіт тұрмыс, тұрақтылық тілей отырып, береке-бірлігіміз мәңгілік болмай деймін. Ел іргесі аман, келешегіміз кемел болсын!

*Ізгі тілекпен, М.Өтемісов атындағы БҚМУ ректоры, академик
Асхат Сәлімұлы ИМАНҒАЛИЕВ*

В добрый путь, ПЕРВОКУРСНИК!

Наступил долгожданный для абитуриентов день – день, когда их станут называть гордым и почетным званием – студент ЗКГУ имени Махамбета Утемисова!

В 2013-2014 учебном году на бакалавриат было принято около 1500 студентов. Из них более тысячи студентов поступили на дневное отделение и около 400 – на заочное.

В этом году было присвоено 200 грантов, позволившие наиболее достойным выпускникам, набравшим наибольшее количество баллов на ЕНТ, учиться в университете бесплатно. Грантниками стали и три выпускницы городских школ Уральска, обладательницы знака «Алтын белгі» - **Айнаш Искалиева, Айгерим Закарина, Гульнур Еркекалиева**. Девушки, теперь уже студентки первого курса, выбрали специальность «Иностранный язык, два иностранного языка» филологического факультета.

Наиболее востребованными специальностями, как показала статистика, в этом году стали специальности: биология, физкультура, педагогика и психология, юриспруденция, немало студентов поступило на специальности казахский язык и литература, иностранный язык, дизайн и др.

По словам **директора Центра карьеры А.С.Аманбаева**, абитуриенты, выбравшие наш вуз, показали в целом высокий уровень подготовки. Максимальный балл составил 93 балла, в среднем по приему этого года – 75 баллов.

Об итогах приема в магистратуру ЗКГУ им. М.Утемисова

Завершились вступительные экзамены в магистратуру ЗКГУ.

Первый экзамен – английский язык, обязательный для всех поступающих – проходил с 10 по 11 августа. Экзамены по специальности претенденты для поступления в магистратуру сдавали с 14 по 15 августа.

В этом году из 276 сдавших заявления в магистратуру ЗКГУ в тестировании по иностранному языку из приняли участие 258 претендентов. Успешно прошли первый тур 112 человек.

По итогам экзамена по специальности в магистратуру на грантовые места были зачислены 38 магистрантов по 10 специальностям магистратуры ЗКГУ.

Сами магистранты считают, что продолжение учебы после диплома бакалавра – необходимость времени. Немаловажную роль играет диплом магистра в продвижении по научной стезе, а также является серьезным шагом в карьерном росте.

М.ДЖУМАГАЛИЕВА

Елімнің тағдыры – менің тағдырым

2013 жылдың 26 маусымында еліміздің қарағайлы өлкесі Семей қаласында «Елімнің тағдыры – менің тағдырым» атты II республикалық патриоттар форумы болып өтті.

«Назарбаев» орталығының ұйымдастыруымен биылғы жылы екінші рет өз жалғасын тапқан жалпықазақстандық жоба 2013 жылдың ақпан айынан бастау алды. Еліміздің түкпір-түкпірінде аудандық, одан соң облыстық форумдар өткізіліп, аталмыш шараға жалпы саны 69679 адам қатысса, соның ішінде 1128 спикер өз тағдырларын елінің тағдырымен тікелей байланыстырып, Отанымыздың көркейіп дамуына өз үлестерін қосып жүрген, қазақ елінің патриот азаматтары тағдырларынан сыр шертіп, көпшілік алдында тәжірибелерімен бөлісті.

Аталмыш шараға 7 мыңдай адам қатысты. Форумға қатысушыларға арналған мерекелік концерт ұйымдастырылып, «Елімнің тағдыры – менің тағдырым» атты бейнефильм көрсетілді, сонымен қатар естелік сыйлықтар табыс етілді. Біздің өңірден республикалық форумға қатысқандар: «Батыс Қазақстан көрістер қауымдастығы» қоғамдық бірлестігінің төрағасы Максим Пак, облыстық және аудандық ішкі саясаттың қызметкерлері, Батыс

Қазақстан мемлекеттік университетінің студенті, республикалық «Абай оқулары» байқауының жеңімпазы Ольга Рапацкая.

«Патриоттар форумына қатысу құрметіне ие болғаным өте қуаныштымын. Форумға қатысуыма себепші болған Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің ректоратына алғысым шексіз. Іс-шараны ұйымдастырушылар келген меймандарды қонақжайлықпен қарсылады. Абай Құнанбаев атындағы қорықтық мұражайын, Невзоровтар отбасы атындағы өнер мұражайын араладық. Абай атамның ескеркішіне гүл шоғын қойғанда, ақынның бір өлеңін оқу құрметіне ие болдым. Форум сәтті өтті деп ойлаймын. Қатысушылардан патриоттық рух сезілді. Егер әрқайсымыз өз тағдырымызды еліміздің тағдырымен байланыстырсақ, сүйікті Отанымыз қашан да алда боларына нық сенімдіміз!»,- деп алған әсерімен бөлісті университетіміздің студенті Ольга.

■ Махамбет - 210

«Махамбет дауысының» мәнері бөлек

Биыл ұлт ардақтысы, ұлттық патриотизмнің символы, атақты ақын Махамбет Өтемісұлының туғанына - 210 жыл. Бүгінде біз білім алып жатқан кең байтақ елімізге белгілі ұстаздар ұстаханасын Махамбет атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университеті тұрғысында атау турасындағы ұсынысты қол соға қолдаймыз.

Елбасымыз Н.Назарбаев: «Махамбет – ұлттық тұлға, оның батырлығын, ақындығын, күйшілігін, азаттық жолындағы күрескерлігін болашақ ұрпақтың санасына сіңетіндей тұрғыда кеңірек дәріптеу керек», - деген-ді. Осы үрдісті басшылыққа алған университеттің профессор-оқытушылар және студент-жастар ұжымы кең көлемдегі кешенді істерге жол салуда. Соның бірі – университет тарихында тұңғыш рет 2012-2013 оқу жылында «Махамбет» халықаралық ғылыми-зерттеу орталығының ашылуы. 2013 жылдың мамыр айынан бастап орталық директоры ретінде педагогика ғылымдарының докторы, профессор Абат Сатыбайұлы Қыдыршаев бекітілді. Алғаш рет «Махамбет» халықаралық ғылыми-зерттеу орталығының «Махамбет» дауысы» (Голос Махамбета - *Makhambet's voice*) жаршысы университеттің «Өркен» газетінің бетінде жарық көрді. Басылымның алғашқы санына қолдау білдірген университет ректоры, академик Асхат Сәлімұлы Иманғалиев: «Қазақстан Республикасының Президенті – Ұлт көшбасшысы Н.Назарбаев Махамбет мұрасы турасында ой өре келе, Күлтегін құдіретіне, Қазтуғанның қайратына, Доспанбеттің дауылпаз жырларына шындалған ақын шығармашылығын ұлттық рухымыздың қайнар бұлағы, мәңгілік сарқылмас қоры тұрғысында жоғары бағалайды. Бүгінгі таным бойынша тұғырлы тарихи тұлға Махамбет Өтемісұлы - өз дәуірінің аламан-тасыр, оқиғаларына от-жалындай лапылдаған жебе іспеттес жырларымен үн қосып, сары бала, қара қазан қамы үшін ат белінен түспеген жорық жалаугері ғана емес, ұлттық намыстың, ел тәуелсіздігі жолында жанын пидә еткен ардагер ұлдың таңғажайып қайталанбас озық үлгісі. Зерттеушілерге сүйене айтсақ, Махамбет мұрасы – қазақ өлең-сөзінің бұрын-соңды болмаған құдіреті. Махамбет – әр

ғасырда бір кездесетін аса сирек құбылыс. Тек осы ұлттық құндылықтарымыз студент-жастарымыздың бойына жұғысты болғай деп тілелік. «Махамбет дауысы» - «Голос Махамбета» - «Makhambet's voice» жаршысы бетінде жарияланар талғау-талдауларымыз жадыны жаңғыртудағы кешегі тарихымызды толғау ғана емес, бүгінгімізді ойлау, ертеңгімізді болжау болғай! Махамбет мектебі бүгінгі жетістік-жетпестіктерімізді салыстыруға жетелегей, қазіргілердің кеңдігі мен кемдігіне, көрегендігі мен көрбалалығына жасалар салғастыруларымыздың көпшілікке ұсынылар тиімді тұжырымдар болуына септескей! «Махамбет дауысының» әр мәнері бүгінгі талғам мен талап биігінен көрініп, ғажайып сөз өнерінің құдірет-күшін таныта бергей! Студент-жастарымыздың асыл арманы мен абыройлы мақсатын өрге бағыттағай!», - деп, өз жүрекжарды тілегін білдірді.

Иә, бірде ғұлама Мұхтар Әуезов «Ақ жол» (4 ақпан, 1923, №270) басылымы арқылы «Қазақ» газетінің бетінен андасанда оқып отырған әсерлі анық сөздер қауіптің пішінін айқын қылып көрсетіп, мектептегі балалардың сезімін түзу жолға беттеткендей, жас буынның жаңа туып келе жатқан ойын «жол мұңдалап» жетегіне алып бара жатқандай байқалатынын, мектептегі сабағын оқымайтын бала «Қазақ» газетін көрген жерде қадалып тұрып қалатындығын жазғанды. Ендеше, студент-жастар қауымы үшін университетіміздің «Өркен» газетінің «Махамбет дауысы» - «Голос Махамбета» - «Makhambet's voice» жаршысы да осы ағартушылық тұрғыдан көріне бергей.

Гүлфани ЕРСАЙЫНОВА,

Филология: қазақ тілі мамандығының II курс студенті

Почетное звание для спортсмена

Время отпусков и каникул ознаменовалось для одного из ветеранов ЗКГУ им. Махамбета Утемисова счастливым известием – Жубанышкали Сабировичу Жардемову было присвоено звание Почетного гражданина Бокейординского района Западно-Казахстанской области.

С самого раннего детства связал Жубанышкали Садырович свою жизнь со спортом. Поступив на физкультурный факультет Уральского педагогического института, стал серьезно заниматься самбо, неоднократно был призерам крупных международных соревнований. Принес награды и в копилку родного вуза.

О чем свидетельствуют выставленные в личном кабинете во дворце спорта ЗКГУ экспонаты: пожелтевшие от времени грамоты советского периода, фотографии, знаки, вымпелы, значки и медали. Это малая толика музея, который некогда существовал в Уральском пединституте.

-Коллекция была богатейшая. Ведь наш вуз выпустил более

60-ти мастеров спорта СССР международного класса и мастера спорта СССР. Об этом сейчас мало кто знает. Музей тогда был организован по инициативе облспорткомитета совместно с факультетом физвоспитания в 80-е годы. Там были фото, значки начиная с 1930-х годов. К сожалению, многое было утеряно во время соединения вузов, музей остался без внимания.

Жубанышкали Садырович смог уберечь экспонаты, связанные с его родным видом спорта, остальное осталось в музее, который был расформирован.

Многочисленный призер республиканских и всесоюзных соревнований, международных турниров и кубков, он и сейчас большое внимание уделяет пропаганде спорта. В честь знаменитого земляка в Бокейординском районе ежегодно проводятся именные соревнования по национальной борьбе казахша кураш среди старшеклассников, с целью популяризации национальных видов спорта в районе.

Старший преподаватель кафедры физвоспитания, доцент, заслуженный тренер РК Жубанышкали Садырович Жардемов уверен, что спорт – это не только физическое здоровье. Спорт формирует такие прекрасные человеческие качества, как доброжелательность, дружба, честность, возвышает человека над обыденностью, не дает скучать.

Марта ДЖУМАГАЛИЕВА

26 июля 2013 года в конференц-зале ЗКГУ при поддержке Ассамблеи народа Казахстана ЗКО «Корейским этнокультурным общественным объединением ЗКО» был организован круглый стол на тему «Казахстан – наш общий дом» по программе социального проекта Управления внутренней политики.

«Казахстан – наш общий дом»

В круглом столе приняли участие АНК ЗКО, депутаты областного и городского маслихатов, активисты корейского и других этнокультурных объединений ЗКО, ученые, преподаватели, студенты ЗКГУ и института «Евразия», ветераны войны и труда города Уральска, политические партии, а также рабочая, студенческая, учащаяся молодежь нашего города. Цель данного мероприятия реализация декабрьского Послания Президента Республики Казахстан, показать вклад Ассоциации корейцев Казахстана, Корейского этнокультурного объединения ЗКО в развитие казахстанского общества, воспитание нового казахстанского патриотизма.

Круглый стол был открыт заместителем председателя «корейского этнокультурного общественного объединения ЗКО» Ким Анатолий Петровичем на тему «Казахстан – наш общий дом». Вступительное слово было предоставлено заместителю председателя Ассамблеи народа Казахстана ЗКО Капакову Гайсе Хамедовичу и начальнику отдела Управления внутренней политики ЗКО Ихановой Жамал Сагингалиевне.

Во время проведения круглого стола с докладом выступили председатель «корейского этнокультурного общественного объединения» ЗКО Пак Максим Валерьевич на тему «Одна

страна – одна судьба!», старший преподаватель кафедры истории ЗКГУ Жалекенова Гульбарам Тлеккабыловна на тему «Будущее Казахстана – в единстве народа», студентка ЗКГУ, руководитель студенческого клуба «Достық» Рапацкая Ольга Николаевна на тему «Мы – многонациональный единый народ».

Выступила ученица средней общеобразовательной школы №20 города Уральска Ку Юлия, которая рассказала об истории своей семьи и показала замечательные фотографии на слайдах.

Всеми участниками круглого стола широко обсуждалась тема единство нашего государства. Были рассказаны многие истории о народе Казахстана, о щедрости и гостеприимности казахского народа. Чувствовался дух патриотизма, передаваемый не только словами, но и эмоциями.

По окончании данного мероприятия были приняты основные рекомендации по реализации Послания Президента страны Нурсултана Назарбаева, о дальнейшем развитии этнокультурного объединения и о сохранении единства в нашей стране.

Отдел воспитательной работы

Елбасымыз әйелдер бастамаларын жүзеге асыруға қолдау көрсетіп отыр. Бүгінде еліміздің әйелдер қауымы екпінді жұмыс жасап қана қоймай, қоғамдық-саяси өмірге де белсенді араласып келеді. Қоғамның күнделікті дамып, алға жылжуына тың жаңалықтар енгізуде әйелдер қауымының еңбегі ерен. Әйелдер қауымы іскерлігін тағы бір дәлелдеді.

Алғаш рет Оралда

Орал қаласында 17-18 шілде күні кедендік одақ аясында интеграциялық үдерістерді нығайту, Қазақстан мен Ресейдің ынтымақтастығын жаңа дамыған заманда да дамыту, «жасыл» экономиканы өркендетудегі елдердің рөлін көрсетіп, олардың да бизнеспен айналысатынын мақсат еткен «Кедендік одақтағы әйелдер бастамалары» атты шекаралас аймақтардың форумы қазақ драма театрында 2 күнге созылды. 1-ші күнгі ашылуында облыс әкімі Н.Ноғаев, ҚР Президенті жанындағы әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі ұлттық комиссия төрайымы Г.Әбдіхалықова, Ресей Федерациясының Орал Қаласындағы бас консулы С.Забитов, Парламент депутаты, үкіметтік және үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері, Қазақстанның батыс аймағынан төрт облыстың, өңірмен шекаралас Ресейдің бес облысының іскер әйелдері қатысты. Әуелі шараға жиналғандар театр фойесіне құрылған кәсіпкер әйелдердің тауар-өндірістік көрмесімен танысты. Форумды ашып, сөз алған облыс әкімі Н.Ноғаев Елбасымыздың «Қазақстан-2050» стратегиясында осы гендерлік саясатқа тоқталып, гендерлік теңдікті қалыптастыру, әйелдердің құқын ерлермен теңестіруді атап өткенін баса айтты. Кедендік одақтың құрылуына Қазақстан, Ресей, Беларусь арасында ортақ кедендік шекара, біртұтас кедендік аумақ, ортақ баға пайда болғанын, кедендік сауда саласындағы байланысты жаңа сапалық деңгейге көтергенін ҚР Президентінің кеңесшісі, ҚР Президенті жанындағы әйелдер істері және отбасылық-демографиялық саясат жөніндегі Ұлттық комиссия төрайымы Гүлшара Наушақызы Әбдіхалықова атап өтті. Екі елдің достығын кәсіпкер-әйелдер сөз етіп, ой-толғауларын айтып, олардың арасындағы достық нығая түсті, осы форумның делегаттары ретінде М.Өтемисов атындағы БҚМУ-дың тәрбие жұмысы жөніндегі жетекшісі Альфия Сырымқожақызы, магистранттар, оқушылар мен бір топ студенттер барып кәсіпкерліктің қыр-сырымен танысып келді. Семинарда жан-жақты мәселе кәсіпкер-әйелдер арасында талқыланды. Волгоград қаласынан келген, «Еуропа-Биофарм» ғылыми-өндірістік бірлестігі» ЖАҚ-тың директоры Майя Михайлеваның айтуынша, «22 жылдан бері біздің кәсіпорында оннан астам емдік препараттар, биологиялық белсенді қоспалар, жеміс, көкөніс, табиғи майлар шығарылады» десе, Тараз қаласынан келген «Та-мак» ЖШС өкілі Анна Кожилова: «Орал өңірімен 8 жылдан астам уақыт бойы байланыс жасап келеміз. 2004 жылы ашылған уақытта «Арзу» маркасымен ғана шыққанбыз, қазір «Жайма», «Ертістік» атауларымен бешбармақ нанын дайындап келеміз», - дейді.

Міне, кәсіпкер-әйелдердің жұмыстары осындай, бір-біріне ұқсамайтын ерекше кәсіп. Олар осылайша қажетті, сапалы, тексерістен өткізілген заттарын халқымызға ұсынып отыр. Іскер әйелдер семинар соңында бір ауыздан ұйымдастырушыларға алғыстарын білдіріп тарасты.

Тәрбие жұмысы жөніндегі бөлім

Окно в большой мир

«Лучше предотвращать ошибку, чем сожалеть о прошлом». Эти мудрые слова Хун Цзы Чена относятся к абитуриентам, выбравшим Западно-Казахстанский государственный университет имени Махамбета Утемисова.

Подъему престижа ЗКГУ способствует то, что по результатам национального бизнес-рейтинга «Лидер Казахстана-2013» он вошел в тридцать пять лучших вузов Республики Казахстан. Это говорит о том, что в университете работают и учатся инициативные, высокопрофессиональные, нестандартно мыслящие люди, занимающие достойное место в современном обществе.

Именно такими должны стать будущие абитуриенты, дорога которых ведет в ЗКГУ. Усилия преподавателей направлены на предотвращение появления в университете «случайных» студентов, выбравших не интересующую их специальность.

Как добивается этого Западно-Казахстанский государственный университет? Прежде всего, это активная профориентационная работа в средних общеобразовательных школах. Это и слаженная работа членов приемной комиссии и их помощников – сотрудников университета, которые в свое свободное время занимаются агитационной работой.

Кто же они, «плоды» преподавательской деятельности? Это студенты, гордо носящие звание «Студент ЗКГУ». Они не только хорошо учатся, но и активно участвуют в общественной жизни университета и факультета.

Особенно хотелось бы отметить таких «не случайных», творческих студентов, как Яна Гумарова, Ляззат Шынгалиева, Анна Криюла (гр. 03107, специальность «Филология: Русский язык»), без которых не обходится почти ни одно мероприятие факультета.

Хотелось бы, чтобы в ЗКГУ было больше таких студентов, а это зависит от сегодняшних абитуриентов. Всего несколько шагов отделяет их от начала студенческой жизни, и многим из них экзамены кажутся тяжелым испытанием. Испытание это и для сегодняшних студентов, но не вешайте нос, студенты нового поколения! Все вам удастся!

И.К.ЩЕРБАКОВА,

преподаватель кафедры
практического курса изучения языков

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университеті Қазақ филологиясы кафедрасының доценті, филология ғылымдарының кандидаты, 2012 жылғы «ЖОО-ның үздік оқытушысы» атағының иегері Зейнолла Жақсылықұлы Мүтиев үстіміздегі жылдың сәуір-мамыр айларында Түркия елінің Ардахан мемлекеттік университетінде ғылыми тағылымдамадан өтіп қайтқан болатын. Ғалым-ұстаздың сол іссапардағы жолжазбаларын ұсынып отырмыз.

АРДАХАН ӘСЕРЛЕРІ

Ғылыми тағылымдаманың мақсаты:

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің «ЖОО үздік оқытушысы» атағының иесіне берілетін грант қаржысын тиімді игеру үшін шетелдік ғылыми-зерттеу іс-тәжірибесін үйрену, сонымен бірге әлемдік ғылымның жаңаша жетістіктерін игеру болып табылады. Мақсатты тағылымдаманың негізгі мұраты – болашақта отандық жоғары білім саласына жаңа леп беруге үлес қоса алатындай білім мен тәжірибе жинақтау.

Ғылыми тағылымдаманың міндеті:

Филология ғылымның нақты аясында ғылыми-педагогикалық, кәсіптік қызметтің тәжірибелік дағдыларын қалыптастыру басты міндет саналады. Ғылыми тағылымдаманың және бір өзекті міндеті әріптес-елдердің озық тәжірибесін зерделеуге, талдау мен жинауға бағытталған. Ғылыми тағылымдамалар нәтижелері отандық және шет елдерде жарияланған ғылыми мақалаларда, рейтингті журналдар мен ғылыми-теориялық, ғылыми-практикалық конференциялар мен семинарлар жинақтарында, сонымен бірге монографияларда, көмекші оқу құралдарында көрініс табады.

Ғылыми тағылымдаманың өту барысы:

Тәжірибеден (стажировка) өту үшін Ардахан мемлекеттік университетінен шақырту қағазы алынды. Шетелдік ғылыми іс-тәжірибе белгіленген жоспар бойынша жүзеге асырылды. Тағылымдамадан өту арқылы шетелдік жоғары оқу орнының үздік тәжірибелерін, атап айтқанда педагогикалық жүйенің озық тұстарын, филологиялық терең білім берудегі кәсіптік біліктілікті жетілдірудің оңтайлы жолдарын, оқыту әдістемесіндегі жаңашыл идеялар мен жаңа технологияларды, оқыту ісіндегі стратегиялық бағдары бар зерттеу көздерді табу арқылы өрістемек. Оқыту, ағарту ісінде өзіндік жолы бар, әлемдегі дамыған елдердің қатарына кіретін, соның ішінде туыстас түркі тектес халықтардың бірі – түрік елінің жоғары білім беру жүйесінің өзіндік ерекшеліктерімен, мәдени, әдеби құндылықтарынан хабардар болудың, заманауи білім берудегі саясатымен танысудың бүгінгі таңда мәні зор.

Түркия мемлекеті білім беру сферасында батыс және дүние жүзінің көптеген елдерінің сенімді серіктесі болып табылады. Оған мысал ретінде Түркияның ЖОО-ның әлемнің дамыған елдерімен тығыз байланыс орнатуы, сонымен бірге студенттері мен оқытушылардың белсенді академиялық мобильдігі растайды.

Ардахан университеті - Түркия елінің соңғы бес жылда ашылған мемлекеттік оқу мекемесі. 2008 жылы шаңырақ көтерген аталған оқу орны Түркияның солтүстік беткейінде орналасқан. Үкіметтің арнайы қаулысымен іргесі қаланған Ардахан университетінің құрылғанына аса көп уақыт өтпесе де атақ-дережесі кеңінен танылып қалды десе де болады.

Бүгінгі таңда Ардахан университеті әлемнің 42 университетімен тығыз шығармашылық байланыс орнатқан. 2009 жылы 8-9 мамырда аталған оқу орнының бастамасымен «Кавказ университеттері одағы» құрылып, оған 7 елдің

Суретте: солдан оңға қарай Ардахан мемлекеттік университетінің ректоры, доктор, профессор Рамазан Кормаз, доцент З.Ж.Мүтиев және университеттің оқу проректоры, доктор, профессор Орхан Сөйлемез.

университеті біріксе, 2010 жылы олардың саны 21-ге, ал 2012 жылы Грузияның Батуми қаласында өткен басқосуда 42-ге жетті. 2013 жылы 20-21 мамырда Азербайжанның Баку қаласында өткен басқосуда Одақтың мүшелер саны 58-ге жетті. Танымал «Кавказ университеттер одағы» құрметті құрамында әзірге Қазақстан Республикасынан Қожа Ахмет Иассауи атындағы Халықаралық Қазақ-Түрік университеті ғана бар. Ал кеңірек тоқталсақ, аталған бірлікке мүше елдер қатарында ТМД мемлекеттерінен Ресей, Украина, Азербайжан, Грузия, Қырғызстан, Түркіменстан кірсе, Еуроодақ елдерінен Германия, Финляндия, Азия құрлығынан Иран, т.б. Болашақта аталған Одаққа Қазақстанның Батыс аймағындағы ЖОО-дан мүше тарту жоспарларында бар.

Ардахан университетін бірнеше кафедрадан құралған 4 факультет біріктіреді. Олар:

1.Экономикалық факультет. ЭФ құрамында «Бизнес-әкімшілік», «Мемлекеттік басқару» және «Экономикалық-қаржы» аталатын 3 кафедра бар.

2.Гуманитарлық факультет. ГФ құрамын «Түрік тілі мен әдебиеті», «Тарих», «Түркі тектес халықтар әдебиеті және қазіргі заманғы тілдер» деп аталатын 3 кафедра тұтастырады.

3.Инженерлік факультет. ИФ-де негізінен екі кафедра бар: «Азық-түлік» және «Қоршаған ортаны қорғау».

4.Физкультура факультеті. Бұл факультет көлемі шағын, кафедралары іштей өзара бірлікте жұмыс істейді.

Ардахан университеті құрылымындағы және бір өзгешелік мұнда екі жылдық жоғары білім беретін курстар бар. Онда кәсіптік және техникалық білім, компьютер жүйесінің мамандарын, кәсіптік-бағдарлы білім, электрші-құрылысшы, социальдық-офис қызметкерлерін және дәрігерлік-денсаулық сақтау қызметкерлерін дайындайды. Бір қызығы кәсіби мамандар дайындайтын оқу орталықтары Ардахан қаласынан 30-40 километр қашықтықта Чылдыр және Гөле сынды шағын қалаларда орналасқан. Мысалы, Чылдыр қаласында туризм орталығы, сыртқы тауар айналымы, ложистік (кеден) мамандарын дайындайды. Ал Гөле қаласында зоотехния-ветеринария, сүт өнімдерін өндіретін техниктер, т.б. кәсіби білім беретін орта буын қызметкерлері білім алады. Ардахан университетінде жалпы саны 3500-дей студент білім алады. Құрылғанына бес жыл ғана болған жоғары оқу орны үшін бұл аз жетістік емес.

Оқу орнының білім беру құрылымына келсек, оларда да біздегідей Болон жүйесіне сай кредиттік оқу жүйесіне көшкен. Алайда он бес оқу аптасының негізгі сабақтарын дәріспен қатар СӨЖ және практикалық сабақтар құрайды. Әсіресе тәжірибелік дағдыларын қалыптастыруға, практика мен теорияны ұштастыруға аса көңіл бөлінеді. Олардағы бір еркіндік - оқу сессиясындағы емтихандар жазбаша түрде қабылданады. Студент қалауы бойынша қажет деп тапса, емтиханды тәуелсіз оқытушы-профессорға тапсыруға құқық берілген. Пән сабақтары мемлекеттік түрік тілінде және ағылшын тілінде жүргізіледі. Оқу ғимараттарының бірінші қабаттарында әр оқытушы-ғалымның жеке пошта жәшіктері орналасқан. Шәкірттер орындалған өзіндік жұмыстары мен бақылау-пысықтау тапсырмаларын сол жәшіктерге қалдырады. Пән оқытушысы ол дәптерлерді жинап алып, орындалған жұмысқа пікір білдіріп, бағасын қойып, одан әрі келесі кезекті тапсырманы рет-ретімен жүктеп отырады. Көзге бірден байқалғаны - оқытушылар мен студенттер арасында өзара сыйластық, кішінің үлкенге құрметі, үлкеннің кішіге ізетімен қатар өз пікірлерін ашық айту дағдылары, ұстаз бен шәкірттің сенімді көзқарастары терең қалыптасқан.

Осындай ынтымақтастық аурасы университет басшылары мен қатардағы профессор–оқытушы ғалымдар арасында да игі сипатқа ие. Біздегідей кеңестік дәуірден мұра боп қалған бюрократизм қалдықтары атымен жоқ десе де болады. Оны біз университет ректоры, доктор, профессор Рамазан Кормазбен, оқу ісі жөніндегі проректор, доктор, профессор Орхан Сөйлемезбен болған екеуара әңгімеде байқадық.

Рамазан Кормаз 2008 жылдан Ардахан университеті құрылғаннан бері осы оқу орнын басқарып келеді. Ерзурумдағы Ата Түрік университетінің түлегі, Ардахан елінің тумасы. Қазіргі түрік әдебиетінің маманы. Ресейдің Алтайында, Қырғызстанда болған. Оқытушылар қауымы, жалпы жергілікті халық Рамазанға аса құрметпен қарайды. Түркияның мәдениет пен ғылымынан шеткерілеу қалған солтүстік аймағынан мемлекеттік универси-тет ашып, кең байтақ елдің әр қиырынан мықты деген талантты ғалымдарды шақырып, олардың басын қосып, жағдайын жасап, түрік баласына қайтсем де ғылым шырағын жағамын деп, жарғақ құлағы жастыққа тимей оңды-солды шапқылап жүрген Рамазан Кормазды өз халқының заманға лайық патриоты демеске амал жоқ. Жоғарыда әңгіме болған, бірнеше елдің жоғары оқу орындарының басын біріктіретін «Кавказ университеттері Одағының» да дүниеге келуіне атсалысқан жаңашылдардың бірі - осы Рамазан Кормаз.

(Басы. Жалғасы келесі сандарда.)

ЖАЙЫҚТЫҢ ЖАРЫҚ ЖҰЛДЫЗЫ

Тамыз айының 21-ші жұлдызында өзі өмірден ерте озса да, есімі әлі де жүрегімізде сақталған айтыскер, жас ақын Асылбек Ищановқа арналған үлкен айтыс көші болып өтті.

Ақынның туған жері Жаңақаладан бастау алған бұл айтыс - ақынға деген халық сағынышының көрінісі. Жас ақынды еске алуды ұйымдастырып, қолдау көрсеткен об-лыс әкімі Нұрлан Ноғаев, Жаңақала әкімі Лавр Хайретдинов және ақын Бауыржан Қалиолла сияқты ағаларымызға айтар алғысымыз шексіз.

«Нұр Отан» залында өткен Асылбекті еске алу кешіне халық көптеп жиналды. Ол, біріншіден - ақынға деген сағыныш болса, екіншіден - халықтың айтыс өнеріне деген құрметі. Жас ақынды еске алу кешіне Астана қаласынан Беғарыс Шойбеков, Сырым Әуесхан, Жандарбек Бұлғақов, Жамбыл облысынан Ахметжан Өзбеков, Ақтөбе қаласынан Оразымбек Қиымбаев сияқты айтыс тарландары қонаққа келді және облысымыздың Талғат Мықи, Жансая Мусина, Орымбек Меңдіқұлов, Мұрадым Мерлан, Эльдар Ихсан сияқты айтыс майталмандары қатысты. Ал, айтыстың тізгінін ұстаған елордадан арнайы ат арытып келген - Талант Арынғали. Асылбектей алтын ұлды дүниеге әкелген анасы Жаңылдық апамыз бен әкесі Миразат ағамыз кештің басты қонақтары болды.

Айтыс барысында Асылбектің өнері мен өмірі ақындардың жырларына арқау болды. Сондай-ақ ел ішіндегі мәселелер де айтылды.

Тартысты өткен бұл айтыстан алған әсерімді сөзбен айтып жеткізу мүмкін емес. «Ғалымның хаты өлмейді, ақынның аты өлмейді» демекші, Асылбектің өзі өмірден өтсе де, жұлдызы мәңгі жанып тұрмақ. Ең бастысы, Асылбектей жарық жұлдызды дос-жаран, бауырлары мен қалың елі естен шығармақ емес...

Жамал ҚАДЫРҚЫЗЫ,
филология: қазақ тілі мамандығының 2 курс студенті

ЖАЛҒАН АҒЫМ ЖӘНЕ ЖАСТАР

Дін – әлемдік өркениеттегі барлық қоғамдық құрылыстарға тән тарихи, саяси-әлеуметтік, дүниетанымдық және психологиялық құбылыс. Ол ықылым замандардан бері адамзатпен бірге жасасып келеді. Оны ең тұжырымды түрде Құдай мен адамның арақатынасы, адамның танымынан тыс күштердің барлығын мойындау және соған илану деп анықтауға болады. Ағымдағы жылдың 10 шілде күні БҚО жастар саясаты мәселелері басқармасының қолдауымен Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті, «Заман» жастар қоғамдық бірлестігі, «Жайық» деструктивтік діни ағымдардан жапа шеккендерге көмек орталығының ұйымдастыруымен «Жалған ағым және жастар» тақырыбында оқыту семинар-тренингтері өткізілді.

Семинарға Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ректоры, облыстық мәслихат депутаты Қ.Қ.Бозымов, БҚО жастар саясаты мәселелері басқармасы басшысы С.Б.Молдағалиев, «Заман» жастар қоғамдық бірлестігі төрағасы А.Е.Өкшебаев, «Қазақстан студенттер Альянсының» көшбасшылары мен оқу орындарының оқытушылары, студент-жастар қатысты. Семинарға университеттен тәрбие жұмысы жөніндегі бөлім жетекшісі А.С.Жаксығалиева, «БҚМУ студенттер кәсіподақ» жастар қоғамдық бірлестігінің мүшесі Рахметова Назым, «БҚМУ Ақиқат пікір-талас» орталығы жастар қоғамдық бірлестігі төрағасының орынбасары Узақбаева Азиза, «Жас Экономист» жастар қоғамдық бірлестігінің мүшесі Ханатов Талғат сынды студенттер семинар-тренингке белсенді қатысып діни сауатсыздықтың алдын-алу, халық арасында жалған діни ағымның таралуына жол бермеуге бағытталған ақпараттар алып, пікір таластырды.

Семинар-тренинг барысында «Жайық» деструктивтік діни ағымдарда жапа шеккендерге көмек орталығының оқытушысы, тренерлері Жарас Аханов, Мақсат Романкулов діни экстремизмнің барлық көріністеріне нақты түрде қарсы тұру

туралы ақпарат берді. Семинардың нәтижесінде қатысушылар «Жалған ағым және жастар» оқыту семинар-тренингін сәтті аяқтағаны үшін сертификатқа ие болды.

Альфия ЖАҚСЫҒАЛИЕВА,
тәрбие жұмысы жөніндегі бөлім жетекшісі

21 августа исполнилось 60 лет со дня рождения ректора Западно-Казахстанского государственного университета им.Махамбета Утемисова доктора педагогических наук, профессора, академика Асхата Салимовича Имангалиева. В 2011 году Асхат Салимович был назначен ректором ЗКГУ им. Махамбета Утемисова, который является одним из старейших вузов Республики Казахстан, отметивший в 2012 году свой 80-летний юбилей. Большой опыт на руководящей работе позволил ректору провести столь ответственное мероприятие на высоком международном уровне.

Педагог – всегда и во всем

Юный Асхат с детства привык к труду, вместе с братьями работал каждое лето и освоил несколько рабочих профессий и после окончания школы успел поработать электриком в поселковой автобазе.

Учеба в Гурьевском педагогическом институте выявила не только способность к педагогике, заложенную мамой, отдавшей школе годы труда, но и стремление к научному поиску. Любовь к истории была поддержана его наставниками - преподавателями историко-филологического факультета,

защищает докторскую диссертацию на тему «Развитие педагогической валеологии в системе оздоровительной физической культуры старшеклассников». Тема исследования развивается не только в научных статьях и монографиях, но и учебных пособиях, в том числе электронных.

В 2001 году избран академиком Академии социальных наук Республики Казахстан, в 2006 г. - академиком Казахской академии образования.

Он руководит подготовкой магистрантов,

За короткий срок было введено в строй новое студенческое общежитие, строится дом преподавателей, переоборудуется парк IT-технологий. В мае 2012 г. вуз прошел международную аккредитацию специальностей. В рейтинге многопрофильных университетов Республики Казахстан ЗКГУ им. М.Утемисова занял 7-е место.

Под руководством А.С.Имангалиева совершенствуется современная модель организации системы управления качеством профессионального образования. Как человек масштабного мышления, Асхат Салимович четко представляет задачи, стоящие перед вузом и пути их решения: совершенствуется учебная и научная деятельность, активизируется и расширяется академическая мобильность студентов и преподавателей.

А.С. Имангалиев многие годы известен как общественный деятель. С 1998 по 2004 год - депутат городского Маслихата г. Атырау.

В 2002 г. - Член Президиума областного филиала партии «Отан». В 2003 г. - председатель Атырауского филиала республиканского общественного объединения «Союз ректоров высших учебных заведений Республики Казахстан». В 2005 году был председателем Атырауского областного общественного штаба при партии «Отан» на выборах президента Республики Казахстан, в 2007 году - председателем Атырауского областного общественного штаба при партии «НурОтан» на выборах в Мажилис Республики Казахстан. В данное время является депутатом Западно-Казахстанского областного маслихата по Пушкинскому избирательному округу.

Общественная жизнь - это еще и встречи с ведущими учеными, политиками современности. Ректор Имангалиев, несмотря на плотный график, торопится знакомить коллектив университета со всеми открытиями, идеями, приглашая известных людей из первых уст рассказать об открытиях и новшествах.

Надежным фундаментом всех его больших свершений является семья. Женился Асхат Салимович еще в студенческие годы на своей однокурснице. Гульшат Кажыкеновна Мальгиздарова и по сей день сохранила невероятный оптимизм и обаяние сильной натуры. Почти сорок лет отдала она учительскому труду - преподавала историю в средней школе им. Джамбула в Атырау.

Вместе они воспитали сына и дочь, подрастают пять внуков и внучка. С внуками чета педагогов самые обыкновенные бабушка и дедушка - всепрощающие, всеразрешающие и беспомощные в своей любви перед этими бесконечно дорогими созданиями. Несмотря на большую семью и, соответственно, большую ответственность, и сын, и дочь получили блестящее образование и сейчас работают в ведущих нефтяных компаниях, вновь утверждая, как когда-то их отец, что семья - не помеха, а бесконечный источник для вдохновения и личного развития. Именно в семье формируется человечность, показателем которой является отношение к пожилым людям. С нескрываемым трепетом относится Асхат Салимович, своим примером воспитывая в окружающих человечность, к коллегам-ветеранам. Еще одна категория - будущие мамы - всегда на привилегированном положении, будь то сотрудницы или студентки. Обычно строгий и требовательный на лекциях и семинарах, преподаватель Асхат Салимович, бывало, ставил «автоматом» пятерки на экзамене студенткам, которые к 3-4 курсу успевали высочайше замуж и готовились стать мамами.

Сегодня весь коллектив от всей души поздравляет многоуважаемого Асхата Салимовича с юбилеем и желает здоровья и процветания, оставаясь всегда и во всем мудрым педагогом, спокойным ученым и справедливым руководителем!

М.ДЖУМАГАЛИЕВА

о которых А.С.Имангалиев вспоминает с чувством глубокой благодарности.

Трудовая биография молодого преподавателя начинается в 1975 году, когда он приходит в железнодорожный техникум, проходит службу в Вооруженных Силах, а с

активно участвует в аттестациях научно-педагогических кадров.

Свой организаторский талант А.С.Имангалиев раскрывает, находясь на руководящих должностях. В 1987 году он становится деканом, в 1989 - прорек-

1979 года его жизнь прочно связывается с Гурьевским педагогическим институтом.

В 1982 году молодой педагог поступает в аспирантуру при НИИ педагогических наук им.Ы.Алтынсарина, а в 1985 году успешно защищает кандидатскую диссертацию на тему «Развитие общественно-трудовой активности учащихся в трудовых объединениях школьников Казахстана (1958-1980 гг.)».

Круг научных интересов ученого с каждым годом вбирает самые актуальные направления: проблемы физического воспитания, подготовка педагогических кадров для сельских школ, казахская этнопедагогика. Закономерным становится присвоение ДАНК Республики Казахстан А.С.Имангалиеву звания профессора.

В 1999 году А.С.Имангалиев блестяще

тором по научной работе, а с января 2000 г. - ректором Атырауского университета им. Х.Досмухамедова. С этими годами связаны ступени роста вуза, отметившего своё 50-летие.

С июля 2011г. - ректор Западно-Казахстанского государственного университета им. М.Утемисова. Ученый не только является автором научных и учебно-методических произведений, он - генератор многих научных идей, сплачивающих коллектив его коллег по университету. По итогам шести международных конференций за последний год заключено 15 Договоров о сотрудничестве с вузами ближнего и дальнего зарубежья, более 150 студентов и магистрантов ЗКГУ им. М.Утемисова прошли обучение за рубежом.

Впрочем, как уточняет Асхат Салимович, это была работа всего коллектива. Коллегиальность - это то самое первое и главное качество, коим обладает руководитель Имангалиев, какого бы большого или малого дела не касалось. Обсудить, взвесить, вынести на обсуждение, а затем взять ответственность вынести решение - так ведет работу по руководству вузом. И за каждым решением стоит опытный педагог, новатор, просветитель.

Коллегиальность - штука опасная, если имеешь дело с возмущенным большинством. Вспоминается давний случай. Перестройка советского общества и гласность, объявленная первым и единственным президентом СССР Михаилом Горбачевым, были приняты на ура молодежью. Общее комсомольское отчетно-выборное собрание 1987 года на филологическом факультете Гурьевского педагогического факультета было в разгаре, когда весь плавный ход мероприятия нарушили первокурсники. «Не хотим выдвигаемого руководством факультета кандидата на должность секретаря комсомольской организации факультета! - возмущались студенты. - Требуем самостоятельности. В стране перестройка и гласность!» От единичного возмущения до шума и неразберихи лишь миг. Ход собрания покатился в нарушение какого-либо регламента. Особенно шумела, надерзив президиуму, председателю собрания да и всему руководству факультета, комсомолка-первокурсница, вдохновленная возможностью высказаться на первом «взрослом» собрании. Порядок был установлен деканом Асхатом Салимовичем Имангалиевым. «В каждом выступлении должна быть конструктивность, а не пустое критиканство», - сказал тогда декан и довольно строго отчитал студентку. «Он вам психологию будет читать, теперь держись на экзамене!» - сочувственно подбадривали товарищи. Советы оказались лишними - на первой же научной конференции она полностью реабилитировала себя в глазах декана, который всегда был готов поддержать студентов с живинкой в глазах и желанием сказать свое слово в науке. Урок, преподанный раз, был освоен навсегда - теперь каждое слово, сказанное на публике, было взвешенным и обдуманым. Многие считают, что воспитание человека прекращается после окончания школы, а дальше начинается взрослая жизнь. Но именно в момент вступления на путь самостоятельности многим не хватает умного, требовательного педагога, способного оценить ситуацию и дать правильную оценку делам. Педагогом, как и любым другим профессионалом, надо родиться, а потом всю жизнь учиться, чтобы подтверждать свой профессионализм.

Асхат Салимович Имангалиев родился 21 августа 1953 года. Детство прошло в посёлке Кульсары Эмбинского района Гурьевской области (ныне г.Кульсары Жылыойского района Атырауской области). Большое влияние на формирование его характера оказал отец - бывший работник органов внутренних дел и мама - настоящий труженик. Родители прививали своим пятерым детям честность, ответственность, сочетающиеся со стремлением к взаимной поддержке.

Өр халықтың әлемдік өркениетке қосар үлесі сол халық өкілдерінің мағыналы тіршілігіне, әр жаңа буын ұрпақтың руханы сабақтастығын жалғастыру мүмкіндігіне байланысты. Осы үрдістің бастауы - білім, білімнің тұғыры – ұстаз. Сол себепті де өзінің мән-мағынасы, игі істерінің мазмұны, адамзат өркендеуіне қосар үлесі тұрғысынан ұстаздық өмір ғибратты ғұмыр деуге болады. Өрбір адамның үлкен өмірге қадам басуы, өзін қоршаған орта мен әлемді тануы, дүниеге бір кірпіш болып қалануы – ұстаздық еңбектің нәтижесі.

Осындай ұстаздардың бірі және ұстаздық еңбегін ғылыммен қисынды ұштастыра біліп, жоғары жетістіктерімен Қазақстан ғылымының дамуында өзіндік үлесі зор ғалым-ұстаз - М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің ректоры, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Асхат Сәлімұлы Иманғалиев.

Өңімінен өріден бастасақ, бұдан алпыс жыл бұрын Атырау облысының Жылыой ауданында Сәлім Иманғалиев есімді қарапайым адам өмір сүрді. Ақ адал еңбегімен қатардағы милиция

мұғалімдердің тәлім-тәрбиесі ықпал етті деп айта аламын, – дейді Асхат Сәлімұлы.

Мектептегі бақытты балалық шақтың ғалымның санасында қалдырған шырайлы сәттері көп екені де анық. «Шебер қолдар» үйірмесінің белсенді мүшесі болған Асхат Сәлімұлының он саусағынан өнері төгіліп өсті. Үйдегі түрлі электр құралдарын өзі оңдап, жөндей беретін кішкентай балаға көрші-көлемдердің де жиі «күні түсетін». Бесінші класта машина айдап үйренді. Ұлының мұндай өнерін әкесі үнемі қолдап-қолпаштап отыратын. Сонымен қатар «Білімді болсаңдар, алдарыңнан даңғыл жол ашылады. Білімнен құр қалсаңдар, көп жол жабылады, – деп ұстаздар айтқан асыл сөздер жадында жаңғырып тұратын.

Асхат Сәлімұлының тарихқа қызығушылығы оны 1971 жылы Атырау педагогикалық институтының тарих-филология факультетіне алып келді. Балаң жігіт білімге құштарлықпен, аса ынтызарлықпен қол созды, студенттік өмірге құлшына араласты. Жалындап тұрған жастың таудай талабын оқытушылар да көрмей қалмады. Факультет деканы Нұрбахит Иманғалиұлы,

шықты. Сол 1985 жылы институтқа қайтып оралған жас ғалымның ізденіс пен еңбекке толы тынымсыз күндері басталды. Осы жылдардың қай-қайсысын да зерттей қарасақ, аумалы-төкпелі кезеңдегі жас ғалымның өзіндік шешім қабылдай білген іскерлігін, қайнаған істің тетігін дәл табу шеберлігін көруге болады. Сондықтан да тарих-филология факультеті деканының орынбасары, педагогика факультетінің деканы, тарих-филология факультетінің деканы қызметтерін жоғары жауапкершілікпен абыройлы атқара білді.

1990 жылы институтқа ғылыми істер жөніндегі проректор болып тағайындалды. Бұл лауазымды қызметтің басшы, ғалым, педагог ретінде тәжірибе жинақтаған кемелді сәтімен тұспа-тұс болуы жәйдан-жәй емес-ті. Бұл – әріптестерінің жасы бар, үлкені бар, көз алдарында еңбегімен есейіп, дарынымен дараланған жанның еңбек зейнетіне берілген зор құрметі пен бағасы. Басшылық-әкімшілік жұмысқа араласуы арқылы көп мәселеге көзі ашылған Асхат Сәлімұлы сол кездегі институт ректоры, ғылым докторы, академик Ж.С.Ақылбаевтың жас ғалымға үлкен

шыңдалып, қысталаң сәтте қажыр-қайратын еселей түседі. Асхат Сәлімұлының өмір жолын қарап отырған жан оның бір күнді де мәнсіз өткізбейтінін байқа еді. Үнемі іздену, толассыз ой еңбегі, тек ғылым жолы ғана емес, атқарып отырған лауазымына орай жасалып жатқан жұмыстары, қоғамдық қызметі, дәріс беру, түрлі кездесулер - мұның бәрі бір адам үшін қаншама күш-жігерді, уақытты ұтымды пайдалана білуді керек етеді десеңізші.

Салмақты міндетті мойнына алған Асхат Сәлімұлы асқаралы асудың алдында тұрғанын анық сезінді. Сол күні жұмыстан үйге келісімен оңаша отырып, қолына қалың дәптер алды. Он жылдың үстінде проректор болған оның көкейінде жүрген көп ойлары да, пісіп жетілген сарабал сырлары жа жеткілікті еді. Атыраудың айшықты білім ордасын қайтсем жоғары атақ-даңққа жеткізем деген арман-мақсатын қалың дәптерге тізбелеп жаза берді. Неден бастау керек? – деген сұраққа жауаппен басталған бұл мақсаттарын санамалап шықса, 92 тармаққа жетіп тоқтапты.

Осы арада үш жыл сынаптай сырғып өте шықты. Жаңа ректордың құлшынысы бүкіл

ҒЫЛЫМДА ӨЗІНДІК ОРЫНҒА ИЕ ҒАЛЫМ

қызметкерлігінен аудандық ішкі істер бөлімінің бастығына, офицерліктен подполковник шеніне дейін көтерілген оның отбасында өрімдей бес ұл-қызы бар болатын. Ел ішінде қара қылды қақ жарған әділдігімен, қайырымдылығымен алғысқа бөленген Сәкенді жергілікті тұрғындар аса құрметтеп, сыйлайтын. Себебі өзіне де, қарамағындағыларға да қатаң талап қоя білген тұрашыл жан елді-мекен үшін көптеген игілікті жұмыстар жасады, айта қаларлықтай іс тындырды. Сондықтан да күні бүгінде Құлсары қаласындағы бір көшенің Сәлім Иманғалиевтің (марқұм) есімімен аталуы сол кезеңнен бері халық есінде қалыпқа құйылып қалған аяулы азаматқа деген құрметтің бір көрінісіндей.

- Біз әкемізден көп нәрсеге үйренген болатынбыз. Тапсырылған жұмысқа жауапты қарау, адамдар арасындағы сыйластық, адами қасиеттер – бәрі-бәрі мамандығы мұғалім анамыз бен құқық қорғау мекемесінде еңбек еткен әкемізден сіңген дәстүрлі тәрбие. Жанұямыздағы жарасымды тіршілік ұядан түлеп ұшқан бес баланың қай-қайсысына да ұлағаттылық дарытты. Бүгінде бір-бір шаңырақ құрып, бедел мен абыройға ие болып жүрсек, сол абзал жүректі ата-анамыздың өз парыздарын адал атқарған еңбектерінің, қазақи тәлім-тәрбиесінің жемісі деп білемін, – дейді қашан да Асхат Сәлімұлы.

Өмірді зерделей білген, ұлтының салт-дәстүріне жетік әке ұрпағына асыл мұра қалдыра біліпті. Ол - адамды, өмірді сүйе білу өнері. Дәлірек айтсақ, жүрек пен ақылға тіл бітіргізіп, өзара үлестіріп, адамзатқа қызмет ету жауаптылығын ұрпақ бойына кішкентайдан сіңіру. Бұл жанұядағы тәрбиенің негізгі құралы еңбек болатын. Асхат Сәлімұлы да 7 кластан бастап Құлсарыдағы Автобаза мекемесінде жазғы каникулдың үш айы бойы слесарға көмекші, жөндеуші болып жұмыс жасайтын.

1970 жылы оқуға түсе алмай қалып, тауы шағыла қынжылған ұлына әкесі айтқан ақыл үлкен өмірге берген жолдамадай жадында мәңгі сақталып қалды. – Балам, бұл өмірде біреу саған жақсылық жасауға міндетті деп ойлама. Өз еңбегіңмен адам бол. Өзің қолыңнан келген жақсылығыңды айналаңнан аяма. Алдыңа мақсат қойып, соған жетуге тырыс. Оқу осы Гурьевте (Атырау) де жетеді. «Алыстан арабалағанша, жақыннан дорбала» деген мақал бар халқымызда. Үйдің қасынан оқып, еңбектене білсең, үлкен арманға қашан да қол жеткізуге болады.

Әке сөзіне ден қойған ұлы мұны құп көрді. Балалықтың бал дәмін тата жүріп, жеңіл жолмен үйге бір нәрсе келіп көрмегенін, не ішеміз, не киеміз дегенмен, үйде басы артық байлық та жоқ екенін көріп, ойға түйіп өсті.

-Балалар, үйге кіріс тек әкенің жалақысы ғана, еңбекақымен күн көріп жатырмыз» -деген сөз сәби жүректерге адал өмірдің көрінісіндей құйыла берді. Осының бәрі ұқыптылыққа, еңбекті бағалаушылыққа, қарапайымдылыққа үйретті.

Асхат Сәлімұлының білімпаздығына мектеп өмірінің өсері үлкен болды. Құлсары поселкесіндегі А.С.Пушкин атындағы орта мектебінің орыс класына барған бүлдіршін кезінен-ақ үйренуге, білуге деген құштарлығы шексіз еді. Мұны ғалым ұстаздарының сабақ берудегі кәсіби шеберліктеріне, шығармашылық ізденістеріне телиді.

- Маған білім берген мұғалімдерімнің зердемді оятуы арқасында бойымда білімге, ғылымға деген құштарлық оянды. Көкейімде тек өз басымды ғана емес, айналамдағы адамдарға қандай пайда келтіре алам, өмірді жақсарту деген сияқты ұғымдар пайда болды. Тұлға ретінде қалыптасуыма Сапар Шаманұлы, оның зайыбы Фатима Мәжитқызы апай, класс жетекші болған Жәния Сейітқызы, мектеп директоры Мира Петровна Завершинская, оның жұбайы Александр Максимович Завершинский, өзге де

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің ректоры, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Асхат Сәлімұлы Иманғалиев - 60 жаста.

оқытушы Людвиг Иванович Мидельский, Зұлқарнай Алдамжаров, Нина Михайловна Борисова ізденімпаз жастың кеудесінде тұнып тұрған арман мен мақсатты таныды, қабілетін байқап, оның дер кезінде ашылуына қолдарын созды, бағыт берді. Асхат Сәлімұлы үшін бұл нағыз білім мен ғылымның көрсарына бас қойған мазмұнды шақ еді және сімірген сайын жан сарайы кеңіп, білім теңізінде жүзген сайын құлашы да кеңге сермелетін.

Атырау топырағында туып-өскен, атамекенге жаны ашитын айтулы адамдардан тәрбие алғаннан да шығар, сол кездің түлектері ауылын тастап, алысқа ұзауды ойламайтын да. Мұның бір дәлелі - Асхат Сәлімұлының институтты бітіргеннен кейін еңбек жолын қарапайым ғана қызметтен бастап, теміржол техникумына жұмысқа орналасуы. Сол бір тарих пәнінен сабақ берген алғашқы оқытушылық жұмысы – үлкен өмір бастауындағы айтарлықтай сәтті қадамы болды. Тарих кабинетін өз қиялындай етіп жасақтап, ойында жүрген біраз нәрсені «сыртқа» шығарды. Сол кездің өзінде-ақ жас педагогтың жаңаша оқыту тәсілдері әріптестерінің назарына ілігіп, қызығушылықтарын туғызды. Стенд, карта, өзге де көрнекі құралдары өзгеге ұқсамайтын мазмұндылығымен, күрделі айшықтарымен болашақ ғалымның өз сурлеуіне түскенін, бар-рар биігі алда екенін танытты. Әрдайым жаңа идеялардың толассыз көзіне айналған жас маманды үш жылдан соң техникумның комсомол комитетіне хатшылыққа сайлайды.

Ортада таныла бастаған білікті маманды 1979 жылы Атырау педагогикалық институтына жұмысқа шақырады. Өзіне студент шағында дәріс берген оқытушысы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор «Жалпы және халықтық педагогика» кафедрасының меңгерушісі Қадыржан Біләуұлы Сейталиев бұрынғы тиянақты студентті сыртынан бақылап, жұмыстарына үнемі риза болып жүретін. «Түбінде институтқа ораласың, сенің жолың ғылымда» дейтін. Осы сөз Асхат Сәлімұлының тағдырында үлкен маңыз атқарды. Ұстаз сенімді көкейде жүрген көп арманның қақпасын ашты.

Педагогика кафедрасында үш жыл еңбек еткеннен кейін Алматыдағы Ы.Алтынсарин атындағы ғылыми-зерттеу институты жанындағы аспирантураға түсіп, Г.М.Хравченковтың ғылыми жетекшілігімен және өзінің көздеген мақсатқа деген жалыны, жігері арқасында екі жылда кандидаттық диссертациясын сәтті қорғап

үміт артқан әкесіндей қамқорлығы мен үйреткен өмірлік мол тәжірибесін ыстық ілтипатпен еске алады.

Асхат Сәлімұлы осы жылдары ғылымға мықтап ден қойды. Көрші Ресейде 1990 жылы валеология деген атаумен өз орнын тапқан ғылым саласы - біз үшін есігін енді ғана ашқан жаңалық болатын. Денсаулық туралы осы ғылыммен айналысуды Қазақстанда тұңғыш рет қолға алған жерлесіміз Асхат Сәлімұлының алдында мүлдем тың тақырып, соны зерттеу тұрды. Бұған дейін халықтық педагогика проблемаларымен айналысып, тақырыптық кітаптар шығарып үлгерген ғалым енді адамның жеке денсаулығы туралы ғылымға қызыға араласты.

Тағы да кітіпханадағы ұзақ ізденістер, жолсапарлар, уақытпен санаспай жұмыс істеу өз жемісін берді. Салалас әріптестерін тауып, байланыс орнатуы тақырып шеңберін кеңейте түсті. Жетекшілері Г.Қ.Нұрғалиева мен Қ.Х.Захарьянов валеология ғылымынан педагогика аспектісінде докторлық еңбек әзірлеген жас ғалымға батылдығы мен еңбекқорлығы үшін өз жоғары бағаларын берген болатын.

1999 жылы 14 мамыр күні академик Қ.Х.Захарьяновтың Спорт және туризм академиясының жанынан құрылған докторлық кеңесте валеология ғылымынан қазақ ғалымы А.С.Иманғалиев тұңғыш рет докторлық диссертациясын сәтті қорғап шықты. Валеология тақырыбында жазылған екі монография мен екі оқулығы және бірнеше оқу-әдістемелік құралдары күні бүгінге дейін мектептер мен жоғары оқу орындарында пән ретінде пайдаланылуда.

Докторлық қорғап, университетке оралғаннан кейін халықаралық қатынастар жөніндегі проректор лауазымын 2000 жылға дейін атқарды. 1999 жылы Атырау облысына Әкім болып тағайындалған И.Н.Тасмағамбетов алға қойған іргелі міндеттерінің бірі өнер мен білімді жоғары деңгейге көтеру болатын. Дәл сол кезеңде институт ректоры Х.Б.Табылдиев Мәслихатқа хатшылыққа сайланды да, орнына А.Иманғалиевті әкімнің өзі ұсыныс жасаған болатын. Сөйтіп, 2000 жылдың 9 қаңтарында ректорлық креслоға отырған Асхат Сәлімұлының мойнына проблемасы мен жауапкершілігі жетерлік, ғимараты азып-тозған оқу орны заманның қиын-қыстау сәтінде жүктелді.

Асыл адам қашанда қиыннан қиыстырып жол табады емес пе, қиындықта қайрақтай

ұжымға серпін берді, заман талабына сай жаңа көзқарас, жаңаша жұмыс жасау процесі жүзеге асты. Басшының асыл ойларын ұжым бірден қолдаған сәттен бастап-ақ іс оңға басып жүре берді. Кезекті педагогикалық кеңес кезінде университеттегі атқарылған жұмыстар туралы айтып тұрған Асхат Сәлімұлы «осы 92 тармақтың 86-сы бүгінгі таңда жүзеге асты»-дегенде ұжым мүшелерінің ризалық көңілдері қол шапалақтауға ұласты. Бұл жүзеге асқан жұмыстардың ішінде «Дебат» клубы, «КВН», студенттер театры, халық аспаптар оркестрі, хор капелласы сияқты игі жұмыстар да өз бастауын алған еді.

Жоғары білім беру саласындағы қызметте мол тәжірибесі бар білікті басшы, белгілі ғалым, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Иманғалиев Асхат Сәлімұлы Білім және ғылым министрі Б.Т.Жұмағұловтың бұйрығымен 2011 жылдың 27 шілдесінде М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің ректоры болып тағайындалды.

Қазіргі кезде білікті басшы универси-тет ұжымының күш-жігерін келешектегі ілгерілеушілікке, инновацияға, білім берудің жоғары сапасына жетуге бағыттап, оның даму стратегиясына жаңа қарқын алуына атсалысу-да. Аздаған уақыт ішінде университетте оқу, ғылыми және тәрбие жұмыстарын жетілдіру бойынша студенттерді академиялық ұтқырлық шеңберінде дайындау бағытында және жаңа ІТ технологиялар паркін ашуда қомақты жұмыстар атқарылды. Үстіміздегі оқу жылы Европа мен Ресей университеттерімен 15 келісімшарт жасалып, университет ғалымдары Қазақстанның Батыс аймағының әлеуметтік-экономикалық және экологиялық мәселелеріне байланысты ғылыми-техникалық зерттеу жобаларын жүзеге асыру бойынша тендерлерге қатысып, қомақты қаржы ұтып алды.

Университетте электронды оқыту жүйесі енгізіліп, аймақта сұранысқа ие жаңа мамандықтар ашу бойынша жұмыстар нәтижелі жүргізілуде. 2011-2012 және оқу жылынан бастап университеттің бірқатар білім беру бағдарламалары халықаралық аккредиттеуден сәтті өтсе, 2012-2013 оқу жылы Білім және ғылым министрілігінің бұйрығымен өткізілген мемлекеттік аттестацияда жоғары көрсеткіштерге ие болды.

Өскен, өресі биік, озық орданың басшысы, ректор Асхат Сәлімұлы Иманғалиевтің жалпы Батыс өңірінің білім саласына қосқан ерен еңбегін ұжымының жеткен жетістіктері негізінде айта отырып, білім, ғылым жолын қуған жас буын үшін ғажайып үлгі-өнеге десек, артық айтқандық емес. Оны сонымен қатар басшы, ғалым, қоғам қайраткері ретінде иеленген марапаттаулар да дәлелдей түседі. Олар: «Парасат» мемлекеттік наградасы, «ҚР білім беру ісінің үздігі», «ҚР білім беру ісінің құрметті қызметкері», «ҚР ғылыми дамытуға сіңірген еңбегі үшін», «Каспий жағалауы ЖОО ассоциациясына 10 жыл» төсбелгілері, Ы.Алтынсарин, А.Байтұрсынов медалдары, «ҚР тәуелсіздігіне 10 жыл», «ҚР Конституциясына 10 жыл» мерейтойлық медалдары.

Батыс өңірінің ардақты азаматтарының бірі, М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің ректоры, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Асхат Сәлімұлы Иманғалиевтің биіктеп бара жатқан баспалдақтарының әр сатысы оның ғылымға қосқан мол үлесі мен табанды еңбегінен қаланғанын біз, әріптестері мақтаныш етеміз.

Гүлжан Алғазықызы ЕРҒАЛИЕВА,
М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университеті, жалпы педагогика, психология және өзін-өзі тану кафедрасының меңгерушісі

Отбасы дегеніміз - біздің ата-әжеміз, әкешеміз және біз. Яғни, бір тамырдан таралған алып ағаш секілді. «Отбасы - шағын мемлекет» деп те жататынымыз бар. Бұл сөз бәрімізге саф алтындай белгілі, сондықтан да тоқталмасақ та болады. Тақырыбымызға арқау болғалы отырған отбасы сөзімен бірге студент сөзі де бар. Ал, осы студент деген кім?

«Студент деген кім» деген сұраққа жауап берер болсақ, қолына дәптер арқалаған, күннің жартысын оқу орнында, түнді күлкімен өткізетін білім майталманы деп білеміз. Студент болуға, керек десеңіз үлкен де, кіші де қызығады екен.

Қуаныңдар, жасымандар бұл күнде, Жоқ қой сенен бақытты жан өмірде. Шаттық жолы студенттік күндер-ай, Әрбір бұл күн, ыстық біздің жүректе, - демекші студенттік өмір - жұмбақ тылсым оқиғаға толы думанды өмір. Жыл сайын жаңарып, жасарғандар. «Ол - құмырсқадан да еңбекқор, бірақ еңбегі медаль-орденмен бағаланбайтын бейбақ. Ол - қиындыққа белшесінен батып жүрсе де, ақжарқын, бүкіл әлемді өзінше сүйетін үлкен жүректі данышпан», - дейді филология ғылымдарының кандидаты, БҚМУ профессоры Серікқали Шарабасов.

Бозбала мен бойжеткен атанып, өмірдің ең елеулі сәттерін бастан кешіретін, жалғыз жүрмей, көппен жүріп адасатын, алғашқы айларда ауыл еске түсіп көзге жас келетін, көз үйренгеннен кейін қаладан кеткісі келмей, мәңгілікке студент болып қалуды армандайтын қиялға берілетін кезең. Махаббат - осы кезеңнен басталатын екі жас арасындағы үлкен сүйіспеншілік.

Иә, ең бірінші екі жастың кездесуі, достық сезімнің махаббат сезіміне ұласуы деп ойлаймыз. Алайда, осы жерде бір нәрседен қателеспейміз керек, бұл сезім махаббат сезімі ме, әлде, тек өтпелі кезеңдегі қызығушылық сезімі ме? Қайсысы болса да көктегі жаратушы иеміз еркек пен әйелді бір-біріне мұқтаж етіп, тәуелді етіп жаратқан соң махаббаттарының жемісі болатын ұрпақ әкелу мақсатында отбасын құрайды.

«Үйлену оңай, үй болу қиын» деп айтылған ата-баба сөзін ұмытпаған да абзал. Бұл мақалдың астарын түсіну қиынға соқпасы

Отбасы. Студент. Махаббат

анық, себебі, күнделікті өмірден көріп, естіп жүреміз. Ауылдағы әжелеріміз «ананың қызы тұрмыс құрып, ажырасыпты-мыс» деп сыбырласып отырғандарын құлағымыз шалып қалатыны жасырын емес. «Жел болмаса шөптің басы қозғалмайды», «Халық айтса қалып айтпайды» деген мақал-мәтелдерге сенетін болсақ расымен шын болғаны. Бұл әңгіменің тәркінінде екі жас бір-бірін сүйіп қосылмағаны. Менің ойымша, олар махаббаты аңыз әңгімелерге айналған, кішкентайымыздан оқып-өскен Қозы Көрпеш-Баян сұлудың, Төлеген мен Жібектің, Ләйлі мен Мәжнүннің махаббаты емес, біздің жастардыкі тек сүйіспеншілік сезімі ғана, олар біздің ғашықтарымыздай сүйсе, өмірдің кез келген «тар жол тайғақ кешулеріне шыдап бағар еді. Соңғы мәліметтерге сүйенетін болсақ, 18-23 жас аралығындағы жастар отбасын құруға бейім болады екен, ажырасудан да бастапқы орын алатын - осы жас аралығындағы жастар. Студенттердің отбасын құруы дегеніміз - үлкен өмірге қанат қағып, енді ғана болашағын бағдарлап, оң-солын танып өзі бала болып жүргенде балалы болуы деп ойлаймын.

«Өмір мен өлімнің, жарық пен қараңғының, ақ пен қараның бірге жүретіні секілді отбасыны ерте құрғанның жақсы да, жаман да жағы бар. Бірінші жаман жағын айтатын болсақ, өздері ата-ана қамқорлығынан шыға алмай жүргенде, баласына қамқорлық көрсетуі, жақсы қамқорлық көрсетті делік, баспана, жұмысқа орналасу, қаржы тапшылығы секілді мәселелер туындағанда қиындыққа төтеп беруге дәрменсіздік танытуы, сонымен қоса оқуы тағы бар. Осы мәселелердің шешімін таба білмеген жастарға ажырасудан басқа амал қалмайды. Сол кезде барлық шешімі табылмаған мәселелерден құтылып, оқуын оқып, қыдырып та үлгеретіндей көрінеді. Ажырасу саны артуы осы болса керек. Ал, жаса жағы, қыз бала неғұрлым ерте тұрмысқа шықса, оның барған жеріне «тастай батып, судай сіңуі» де өзіне жеңіл болады. Жаңа үй, жаңа ортаға жатырқай қарамай, керісінше, балалық мінезімен өміріндегі өзгерісті тез қабылдап, бейімделіп кетеді. Орыстың ғұламасы Л.Толстой: «Нағыз талантты адам - анасының 18-20 жасында туылады», - дегені тағы бар. Ғылымда да дәлелденгендей, әйел адамдардың жасы үлкейген сайын сәбилі болу мүмкіндігі азая береді. Көреген бабаларымыз да «қыз бала - жат-жұрттық» деп, бесікте жатқанда-ақ атастырып, бой түзей бастағанда ұядан ұшырған. Алайда, қазір заман басқа деген күннің өзінде ерте тұрмыс құру салтымызға тән нәрсе екендігін теріске шығара алмаймыз. Оның үстіне, сәбиді ана құрсағында жатқаннан бастап тәрбиелеп, білім беру керек болса, онда студент аналарымыздың ұтары анық.

Тұрақова Ақтолықын, студент: Ата-бабамыз «Үйлену оңай, үй болу қиын» деп айтып кеткен болатын. Отбасын құру - бұл бір сөзбен айтқанда жаңа өмірге аяқ басу, яғни сүйіп қосылған жартымен өмірдің қызығы мен қиыншылығын бірге көру. Ал қазіргі жастардың көпшілігі үйленудің не екенін түсінбей, ажырасып жатады. Жастарымыз отбасын құруға ерте шешім қабылдайды, бұл, меніңше дұрыс емес. Жалпы өзім ерте отбасын құруға қарсымын. Оқу оқып, білім алып,

жұмыс жасап, ата-ананың сенімінен шығып, үмітін ақтап, ақ батасын алып кеткеннен артық не бар?! Және де өмір бойы жаныңда болатын, қуанышта да, қайғыда да қасыңнан табылатын болашақ жарыңды асықпай таңдаған жөн деп ойлаймын.

Абзалов Ернар, студент: Жанұя - шағын мемлекет. Мемлекеттің іргетасын тастан емес, балшықтан тұрғызсаң алғашқы жауынға шыдамай құлап қалады. Ал, оның іргетасы - махаббат, сүйіспеншілік. Қазіргі қоғамда үйлену оңай дегеннің өзінде есеппен үйленем деушілер көп кездеседі. Көп жігіттер осыдан зардап шегеді. Қазақ салтындағы құда түсу, тәтті шай беру, қалың мал өтеу, сырға тағу сияқты әдеттер материалдық қажеттілікті қажет етеді. Ал енді замандастарымыздың арасында көп ұзамай үйлену керек еді, «нормальный қыз» бар ма дейтіндері бар. Өйтіп үйленеді-ау, бірақ үй болмасы анық.

Мен өзім отбасын құруға асығыс емеспін. Материалдық жағдайдың бар екені рас. Бірақ, ең бірінші ер-азамат мамандық таңдау мен жар таңдаудан қателеспеуі керек. Инабатты, парасатты, ақылды, иманды қыз - болашақ ана, елдің ұйытқысы. Пайғамбарымыз: «Қыздың көзіне, тегіне, өлеуметтік жағдайына, иманына қарап үйленіңдер. Сендер үшін ең абзалы - оның иманы» деген екен.

Менің ойымша, жеңілі мен ауыры, шуағы мен дауылы қатар жүретін өмірде адам атты тіршілік иесі екі нәрседен қателеспеуі керек. Оның бірі - өмірлік нанық болса, екіншісі - өмірлік жарың. Біз студент-жастар бұл таңдаудың біріншісіне өтіп, екіншісіне әлі ерте деп жүрміз. Уақыт күтуді қажет етпейтіні белгілі. Күндердің күні өмірлік жарымызды таңдайтын да кез келетіні анық. Сол кезде бір жағынан жан жарың, бір жағынан сырлас досың да бола алатын адамды таңдарда жүз рет өлшеп, бір рет кескені абзал. Тек жар таңдауда ғана емес, қай қай істе де ойланып, толғанып шешім қабылдау керек. Сонда ғана өттеген-айлар аз болады деп ойлаймын.

Гүлфани ХАМЗИҚЫЗЫ,
филология: қазақ тілі мамандығының
II курс студенті

Сәбимен әсем бәрі де...

«Отанға деген ыстық сезім - жақындарына, туған-туысқандарына деген сүйіспеншіліктен басталады».
Н.Ә.Назарбаев

«Отан отбасынан басталады» демекші, отбасы - әрбір пенденің жылы ұясы. Адамның жеке басының алғашқы қалыптасуы отбасынан басталады. Оның ер жетіп өсуі, бойындағы алғашқы адамгершілік белгілері отбасында қалыптасады. Сондықтан да туған үйдің жылуы адамның көкірегінде көп жылдар бойы сақталады. «Отбасы - табиғат сыйлаған кереметтердің бірі», - десек артық емес. Жанұя - сыйластық, жарастық орнаған орта, себебі, ол - адам ғұмырының тірегі ғана емес, қоғамның да басты негізі.

шырынын татуда. Осы аулада бір-бірінен айнымайтын бес бала уайым-қайғысы жоқ ойнап жүр. Жасы он бірлердің шамасындағы қыз бала інішектеріне қамқор болып, бірінің киімін қағып, бірінің мұрнын сүртіп әуре болуда. Тамаша көрініс! Осы сүп-сүйкімді бөбектердің ата-анасы - жасы отыздан енді асқан Арман мен Анаргүл. Қарапайым ғана отбасы. Әкесі балабақшада күзетші болып қызмет атқара жүріп, «екі қолға бір күрек» деп демалған

күндері балық аулап, қамыс шауып, мал жайлап ерінбей еңбек етсе, анасы осы балаларының кірлерін жуып, тамақтарын дайындап, үй шаруасын айнадай жарқыратып дөңгелетіп отыр. Бұл отбасы жастайынан бас қосып, көп қиыншылықтарға мойымай, өмірмен күресіп келеді. Осы күннен бір-біріне қамқор, бірінің білмегеніне екіншісі көмектесіп, сабақтарын бірге оқып, ұлы әкесіне, қызы анасына қолғабыс жасап жүрген балаларына ата-анасының артар

үміттері мол. «Кішкентайынан қиыншылық көріп өссе, өскенде сол көрген қиыншылықтарының орнын толтырады» - деп сенеді. «Балалы үй - базар, баласыз үй - қу мазар» дегендей бұл отбасының ұлап-шулап көңілді, бақытты тіршілігіне, балалардың бал-бұл жанған жүздеріне қарап бір маркайып қаласың.

Асып-тасыған байлығы жоқ, жоғары білімі де жоқ, бірақ ерінбей еңбек етіп, қара жұмыс жасап, азды-көпті тапқан ақшасын осы балаларым тарлық көрмесін деп, солардың қажеттіліктеріне жұмсау, яғни отбасының қамы отағасының мойнында. «Қайғысыз қара суға семіреді» деген біздің бар уайымымыз тек осы ұл-қызымыздың амандығы деп отырған отбасы кейде қара су мен қара нанды азық етсе де, көңілдері тоқ, өйткені балаларымен бақытты. Балаларының қуанышына көзайым болып отырған ананың әңгімесінен соң, ойға тағы да естелік оралды: Жақында бір таныс құрбымды кездестірдім. Жүзі бұл-бұл жанған дос, әуелден жүзі жылы еді бүгін бұрынғысынан да көңілді, жаздай жадырап, құшақ жая амандасты. Өңгіме барысында өзінің болашақ жарын кездестіргенін, жақында ұзатылу тойы болатынын жеткізді. Мен де қуанышына ортақтасып, жылы лебізімді білдіріп жатырмын. Бұрын көп қиыншылық көріп өскенін, көп балалы сегіз ағайындының кішісі екенін білуші едім. Соны тілге тиек еткенімде ол өзінің аға-апаларының барлығы аяқтанып, жағдайлары жақсы екенімен қоса бауырларының қолдарынан келген көмектерін аямауларының арқасында қазақтың салт-дәстүрімен ұзатылатынын айтты. «Жұмыла көтерген жүк жеңіл» деген халық даналығы осыған сай айтылса керек. Міне, «бір жамандықтың бір жақсылығы бар» демекші құрбымның бір отбасының аяулы келіні, сүйікті жары, болашақта ақылшы ана боларына іштей қуандым.

«Тіршіліктің мазмұны, Өмірдің шырқар әні де Өкенің даңқы, ананың сәні де, Сәбимен әсем бәрі де. Бала - әр ата-ананың болашағы. Ол - оның өмірінің жалғасы деп жатады халқымыз. Сондықтан да, ата-ана мәртебесі мен бала тәрбиесі басты назардан тыс қалмауы керек деп санаймын. Отбасының көп балалы болуы мемлекетіміздің демографиялық жағдайының сәл де болса жақсаруына тігізер үлесі мол. Ата-ана мен балалар арасындағы сыйластық пен татулық тамыры үзілмесе екен деймін!

Данагүл ЕРҒАЛИЕВА,
қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының
2 курс студенті

«Жасыл ел» жастар үшін!

Боранқұлова Жадыра, қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының 2 курс студенті: Мен, осы тамыз айында «Жасыл ел» жазғы еңбек семестрінде» жұмыс жасадым. Қаламыз үшін бар күш-жігерімізді аямай, еңбек еттік. Мен жазғы демалысымды босқа өткізбей, осы «Жасыл елде» жұмыс жасағанымға қуаныштымын. Мен үшін жұмыс уақытым жылдам өтті. Алдағы уақытта да жазғы демалысымда «Жасыл елде» жұмыс жасаймын деп ойлаймын.

Кабиева Алмажан, қазақ тілінде оқытпайтын мектептердегі қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының 2 курс студенті: «Жасыл елде» жұмыс жасағанымға бірнеше уақыт болды. Алғашында жұмыстан қиналатын болармын деп ойлағанмын, бірақ жұмыстың қыр-сырын тез меңгеріп, үйреніп алдым. «Жасыл ел» бізді елін сүйетін, бірлесіп еңбек ететін азамат қылып тәрбиелеуге үлесін қосты. Сонымен қатар уақытымыздың тиімді әрі қызықты өтуіне үлкен септігін тигізеді. Мен, «Жасыл елде» жұмыс жасау үшін Ақтөбе қаласынан келдім. Мен сияқты өзге де қалалардан келген студенттер көп. Мен өз елімнің көркеюіне үлес қосып жатқанымға қуаныштымын. Бізді қоршаған табиғатты таза ұстау - әрбір адамның міндеті.

Төлеген Бибігүл Сансызбайқызы, әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану мамандығының 3 курс студенті: Мен жазғы демалысымда «Жасыл елде» жұмыс жасадым. Жасыл елде барлығы 44 студент жұмыс жасады. Қаламыздың гүлдерін суарып, ағаштарын өктедік. Жасыл елде жұмыс жасау маған ұнады, тіпті уақыттың қалай өткені байқалмайды. Жасыл елде жұмыс жасау мен үшін қызықты да керемет болды.

Қуанышалиева Гауһар, қазақ тілінде оқытпайтын мектептердегі қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының 3 курс студенті: «Жасыл елде» жұмыс жасаудың мен үшін маңызы зор. Туған қалам Оралымның көркеюіне сәл де болса өз үлесімді қосқым келеді. Қаламыздың таза, көркем, гүлдері жайқалып, жасыл ағаштары шайқалып тұрса қандай жақсы! Міне, «Жасыл елде» жүріп, жасыл қала үшін тер төктік. «Жасыл елде» қызмет істеп жүрген әрбір жас өз елінің бір кірпіші болып қалануда деп ойлаймын. Алдағы уақытта да «Жасыл елде» жұмыс жасамақ ойым бар!

Қойшыбаева Жансая, қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының 2 курс студенті: «Жасыл ел» еңбек жасағы - президентіміздің елімізді көркейту, гүлдендіру жолында ұйымдастырылған игі бастамаларының бірі. Бұл бағдарлама аясында көптеген студенттеріміз жазғы демалыста еңбекпен қамтылып, қаламыздың көркеюіне өз үлестерін қосуда. Мен де биыл тұңғыш рет «Жасыл ел» жасағында жұмыс жасадым. Жұмыс барысында жаңа достар таптым және ақ адал еңбектің қадірін білгендеймін. Табиғатты аялап, қадірін білейік.

Сұхбаттасқан: Филология: қазақ тілі мамандығының 2 курс студенті Жамал ҚАДЫРҚЫЗЫ

Азбука Первокурсника – от А до Я

Академический час - 50 минут (в отличие от астрономического - 60 минут).

Библиотека – Структурное подразделение Университета, позволяющее студенту заниматься самостоятельным образованием.

Бакалавр – ученая степень. В нашем вузе на некоторых специальностях ее присваивают после окончания четвертого курса.

Бюджетник – студент, который учится за счет средств государства и пользуется всеми льготами, а также получает стипендию.

Деканат – координационный центр факультета, в котором сосредоточена информация, относящаяся к учебному процессу. В деканате выдаются справки, зачетные книжки, находятся шаблоны всех необходимых заявлений, заполняются индивидуальные учебные планы.

Договорник – студент, который учится за свой счет, счет родителей или организации.

Доцент – ученое звание и должность преподавателя. Присваивается кандидатам наук или высококвалифицированным специалистам, имеющим определенный стаж преподавательской работы в вузе, научные труды или изобретения.

Зачет – форма отчетности по дисциплине. Выставляется в зачетку по итогам практических занятий и является допуском для сдачи экзаменов.

Заведующий кафедрой – самый главный на кафедре; организует работу преподавателей и учебный процесс студентов.

Заочник – студент, обучающийся на заочном отделении. В университете появляется два раза в год; учебные занятия проходят в плотном режиме в течение месяца, а потом – сессия.

Кафедра – основная структурная единица вуза, организующая учебную, методическую, научную и воспитательную работу по определенным направлениям.

Кредит (зачетная единица) – условная мера трудоемкости изучения учебных дисциплин, используемая для измерения объема всех дисциплин, практик, курсовых работ и итоговой государственной аттестации.

Куратор – преподаватель, курирующий группу студентов, осуществляющий контроль посещаемости и получаемых оценок, а также помогающий в различных ситуациях советом или делом.

Курсовая работа (проект) – исследование по утвержденной теме под руководством специалиста, оформляемая в соответствии с требованиями вуза.

Комедант – а) занимается хозяйственной деятельностью в институте. Организует летнюю отработку, трудовой зачет и субботники; б) «хозяин» общежития, занимается хозяйственной деятельностью в общежитии, следит за порядком в «доме студентов».

Чтобы тебе было легче ориентироваться в словесных просторах университета, мы составили словарь на каждый день, который поможет тебе, уважаемый первокурсник, не растеряться в трудной ситуации. Так что скорей читай его, чтобы овладеть лексикой настоящего студента. Удачи!

Конспект – краткое изложение содержания какого-либо письменного, аудио- или видеисточника (конспектирование лекций).

Консультация – вид внеаудиторной работы, в рамках которой студент имеет возможность задать детальные вопросы преподавателю.

Лаборатория (учебная) – учебное помещение, оснащенное специальным оборудованием для проведения лабораторных работ под руководством преподавателя.

Лаборант – один из сотрудников кафедры; следит за выполнением студентами лабораторных опытов, производит выдачу необходимого оборудования и материалов под ответственность студента (на время занятия, естественно).

Лекция – форма проведения теоретического обучения, связанная с изложением преподавателем материала по определенной теме.

Проректор – заместитель ректора по конкретному направлению деятельности: по

учебной работе, науке, учебно-воспитательной работе, а также иным видам, предусмотренным Уставом вуза.

Профсоюз – объединение студентов, преподавателей и сотрудников университета для защиты профессиональных, трудовых, социально-экономических прав и интересов своих членов.

Рейтинг – обобщенная оценка успеваемости студента, определяющая его место среди других студентов.

Ректор – руководитель университета.

Семинар – форма аудиторной работы, при которой происходит углубленное изучение определенной темы в режиме обсуждения с преподавателем и одногруппниками; в рамках семинара может проводиться и контроль знаний.

Сессия – установленный графиком обучения период проведения итогового контроля по изученным дисциплинам.

Староста – самое важное и ответственное лицо в группе. Является связующим звеном

между студенческой группой и деканатом факультета.

Студенческий билет – это документ, удостоверяющий статус студента, который позволяет вам проходить в помещения Университета.

Тьютор – работник кафедры, оказывает помощь студентам в адаптации к новым условиям жизни и составлении индивидуального учебного плана.

Устав вуза – регистрируемый в установленном порядке нормативный акт, определяющий наиболее существенные моменты, связанные со структурой вуза, его управлением, организацией учебного процесса и правилами внутреннего распорядка.

Читальный зал – структурное подразделение библиотеки, в котором сосредоточена значительная часть изданий, имеющихся в фонде в единственном экземпляре. Издания из читальных залов на дом не выдаются.

Экзаменационный лист (бегунок) – временный документ для проставления аттестационных баллов, который выписывает методист во время пересдачи или досрочной сдачи экзаменов и зачетов.

Мне в жизни повезло!

(Письмо студентам ЗКГУ)

Мне очень повезло в жизни: я училась в одной из самых лучших школ нашего города – в средней школе № 21, которая в октябре этого года отмечает 40-летие. Огромную роль в моей жизни сыграли учителя: Уфимцева Светлана Григорьевна, Чумакова Наталья Георгиевна, Муканова Гульсулуганым Аубекеровна, Хадькова Валентина Дмитриевна, Воронкова Тамара Васильевна – настоящие профессионалы, Учителя с большой буквы. Профессионализм, мастерство, безупречный вкус, обширный кругозор – всё это я видела с первого по десятый класс на каждом уроке, так что с выбором профессии я определилась со школьной скамьи: только в пединститут, чтобы со временем стать хоть немного похожей на своих любимых учителей.

Поступила на филологический факультет, специальность «Русский язык и литература в национальной школе» была новой, интересной, «перспективной» по словам преподавателя факультета Биалиевой Кабиры Кабошевны, которая словно заглянула в будущее, это в начале 90-ых годов! Помню, Кабира Кабошевна убеждала каждого из нас, что мы не пожалеем о выборе профессии. Помню всё: интересные, увлекательные, завораживающие лекции Туаевой З.И., Биалиевой К.К., Щербанова Н.П., Коротина Н.И., Ким Г.П., Абузярова Р.А., Выдриной Н.А., Шарабасова С. К., воспитательные часы, много различных совместных мероприятий преподавателей и студентов, дополнительные занятия, встречи, праздники.

По-хорошему завидую нынешним студентам ЗКГУ, у вас всё впереди. Годы учёбы в ВУЗе не забудутся никогда. Именно здесь формируется мировоззрение человека, определяется дальнейшая судьба, появляются настоящие друзья. Как-то прочитала слова, которые запомнила на всю жизнь: «Если человека научили думать и делиться своими мыслями с окружающими, если ему не только вложили в голову набор знаний, но и научили эти знания добывать, если привили радость от понимания мысли, созданной человечеством, и желание разделить собственную радость с теми, кого это также интересует, – значит, личность состоялась, светильник зажжен... Впереди – целая жизнь!»

Гульмира Сырымовна ТАСЕМЕНОВА, учитель русского языка и литературы СОШ № 21 г.Уральска

24-27 маусым аралығында Деркөл өзенінің жағалауындағы табиғаты тамылжыған шұрайлы өлкеде орналасқан «Нива» спорттық-сауықтыру көшенінде Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің, Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің, «Орал Студенттер Альянсы» корпоративтік қорының, «Заман» ЖҚБ ұйымдастыруымен «Жәңгір жастары» деп аталатын облыстық жазғы лагері ұйымдастырылды.

Қызыққа толы 3 күн

Жазғы жастар лагеріне жастар ұйымдары, ауыл жастары, облыстық жастар мәслихат депутаттары, Қазақстан студенттер Альянсының мүшелері мен студенттік өзін-өзі басқару ұйымының өкілдері қатысты. Өңірдегі жастар саясатын жүзеге асыруға үн қосу, жастар кәсіпкерлігіне қолдау көрсету, жастар ұйымдарының ынтымақтастығын нығайту бағытындағы тиімді бастамаларын анықтау

және қолдау көрсету, бос уақыттарын тиімді ұйымдастыру, ауыл жастары мен қала жастарының арасындағы байланысты нығайта отырып, олардың бойында отансүйгіштік, көшбасшылық қасиеттерді қалыптастыру, білімдерін жетілдіру, салауатты өмір салтын насихаттау, өзара тәжірибе алмасу мақсатын көздеген шараға облысымыздың аудандары мен оқу орындарынан жүзге тарта белсенді жастар жиналды.

Жәңгір хан атындағы БҚАТУ-дың 50 жылдық мерейтойына арналған лагерьге жиналған жастарды университеттің тәрбие ісі жөніндегі проректоры А.Ғ. Сұлтанов, облыстық жастар саясаты мәселелері басқармасының бас маманы Е.С. Мұхамбетқалиев, БҚО жастар қауымдастығының төрағасы М.М. Ажкенов құттықтап, көтеріңкі көңіл-күй мен сәтті демалыс тіледі. М.М. Ажкенов аталған қауымдастықтың құрылғанына 10 жыл толуына орай университет ұжымына мемлекеттік жастар саясатын облыста жүзеге асыруға қосқан мол үлесі және жастардың бастамасын қолдағаны үшін естелік сыйлығын табыс етті. 3 күнге созылған жазғы жастар лагерінің бұл бірінші күні болатын. Ал, екінші күні «Біз білімге құштармыз» тақырыбын ту еткен студенттер семинар-тренингтерге, мәдени іс-шараларға қатысты. Жастармен кездесуге Жәңгір хан атындағы БҚАТУ-дың ректоры, профессор Қ.Қ. Бозымов және «Атамекен» одағы облыстық филиалы директоры А.М. Ақашаева келсе, «Кәсіпкерлікке – кең өріс» тақырыбы аясында өткен семинар-тренингке «Атамекен» кәсіпкерлер одағының облыстық филиалынан арнайы шақырылған Кайршин Нұрлан, Төлеген Расул, Иргалиев Еркін, Новинникова Галина сияқты тәжірибелі тренерлер келгендігін айтпау мүмкін емес. Студенттерге арнап өз өмірлерінің қызықты шақтарын, қиындығын, осындай лауазымды тұлғаға қалай айналғандығы жөнінде де сыр шертіп, дәріс өткізді. «Спорт және біз» деп аталған соңғы күні командалар шағын футбол, үстел теннисі, арқан бойымен топпен секіру, дартс, волейбол, армрестлинг (білек күресі) сияқты спорт түрлерінен бақ сынады. Қорытынды кеште үш күн бойы филеленділік танытқан жастар мен командалар дипломдармен және бағалы сыйлықтармен марапатталды. Қас қарая түнгі алау жанына жиналған жастар гитараның сүйемелдеуімен ән шырқап, көңілді кеш өткізді.

Жазғы жастар лагерін мақтағанымыз емес, сондай лагерьге қатысқандығым үшін мақтанамын. Жастар - болашағымыздың жалғасы, ел ертеңі дейтін болсақ, студент-жастарға осы секілді лагерлер қажет дегім келеді. Бұл игі бастама үрдіске айналса, нұр үстіне нұр болары анық!

Тәрбие жұмысы жөніндегі бөлім

Поздравляем!

В августе отмечают 60-летний юбилей нашей коллегии: ректор ЗКТУ Асхат Салимович Имангалиев, преподаватель колледжа Максим Кайргалиевич Мурзалев.

50-летний юбилей: сотрудники службы безопасности Асхат Насипкалиевич Тазизов и Асылбек Тельманович Бердигалиев.

Обычно в день такой большой, Который назван Юбилеем, Дружба с открытой душой Вам приносит поздравления. Так пусть же будет жизнь чистой, И каждый день пусть будет ярче, И чтобы жизни красота Себя преподнесла в подарок!

1. Мир пытается оставить тебя тупым. Начиная от банковских платежей и процентов и заканчивая чудо-диетами — из необразованных людей легче вытрясти деньги и ими проще управлять. Занимайтесь самообразованием столько, сколько можете — для того, чтобы быть богатым, независимым и счастливым.

2. Не верьте слепо в образовательные институты. Пока они готовят учебные планы, система устаревает, а иногда и успевает сломаться. Лучше учиться и зарабатывать уважением людей путём лидерства и делания, а не путём следования.

3. Читайте так много, как только можете. Освойте технику быстрого чтения с высоким уровнем запоминания. Неделю вы вполне сможете прочесть одну книгу.

4. Старайтесь постоянно общаться со всеми. Станьте мастером общения. Учитесь находить в человеке то, что вам нравится в нём, а затем обращайтесь к этой его стороне.

5. Не теряйте времени на скромность. Скромность — это вера в то, что ваши эмоции могут стать судьями вашего процесса принятия решения, в то время как верно прямо противоположное.

6. Если вас что-то неприятно удивляет во время отношений с кем-то, скорее всего именно от этого вы освободитесь путём их разрыва.

7. Старайтесь максимально часто общаться с людьми, которые старше вас. Ценность общения со старшими заключается в том, что система принятия решений ваших сверстников не сильно вам поможет. А старшие к тому же знают всё то, что вы узнаете позже — потому стоит спросить у них.

8. Ищите людей круче себя [в том, что вам интересно] и проводите время с ними. Это само по себе важно, но важно и следствие — не пытайтесь быть средненьким в вашей группе, пытайтесь стать лучшим (делайте интересные

20 вещей, которые следует знать в 20 лет

вещи, будьте честолобивы, отзывчивы, восприимчивы и т.п.).

9. Со временем вы будете становиться всё более консервативными. Это просто факт. Те, кто окружает вас, создадут нечто вроде пузыря, который будет поддерживать «статус кво» (текущее положение дел). Именно поэтому самые сумасшедшие идеи нужно реализовать СЕЙЧАС. Потом вы станете слишком боязливы. Поверьте мне.

10. Максимально сократите расходы. Это позволит вам создать запас для осуществления

той самой сумасшедшей идеи, о которой я говорил выше.

11. Вместо получения статуса с помощью объектов (что даёт только временное его повышение), повышайте его опытом. Другими словами, поездка в Париж — лучший выбор, нежели новый шкаф. Исследования показывают, что такой выбор повышает уровень удовлетворения, получаемого от жизни.

12. Если вы живёте в нужде, решите денежную проблему. Используйте интернет, поскольку он может помочь вам дешевле купить

что-то на аукционах. Если сейчас вы живёте от зарплаты до зарплаты, расширьте этот период на три недели вместо двух. Затем, когда дела пойдут лучше, можно планировать на месяц, потом на три, шесть и наконец на год вперёд. Цель — достичь момента, когда вы планируете на 5 лет вперёд.

13. Научитесь программировать. Это отлично развивает логику, память и воображение.

14. Не набирайте лишнего веса в молодости. Ваши гормоны помогут вам с этим поначалу, но не стоит терять эту возможность, поверьте мне.

15. Научитесь готовить. Это сильно упростит вашу жизнь, питание перестанет быть обыденным делом, превратится из дорогой необходимости в приятное занятие, да и сэкономит ваши средства.

16. Хорошо высыпайтесь. Сон и самостоятельное приготовление пищи помогут вам не набрать лишнего веса. Если вы думаете «я отосплюсь в могиле» или «я должен ещё много сделать, нет времени для сна», то я вам скажу так — «не выспавшийся вы НЕ ЭФФЕКТИВНЫ», сокращение времени сна вам не поможет.

17. Заведите себе приложение-записную книжку. Не доверяйте памяти, встроенной в ваш мозг. Не доводите ситуацию до делания того, что «вам кажется» нужно было бы сделать. Доверяйте только записям.

18. Поставьте себе большую цель и позволяйте случаю помочь вам. Если же вы не обозначите её, то что-то, конечно, случится, однако если вы её поставите, то случится намного больше.

19. Станьте специалистом в чём-то одном. Потратьте 5 лет на дело, а не на шатание вокруг да около. Если вы захотите затем сменить профессию — вперёд. Как я сказал, выберите что-то.

20. Не пытайтесь исправить людей. Лучше найдите тех, кто ещё не испорчен.

ҚОЛЖАЗБАЛАР АВТОРЛАРЫНА КЕРІ ҚАЙТАРЫЛМАЙДЫ. ДЕРЕКТЕРДІҢ ДӘЛДІГІ ҮШІН АВТОР ЖАУАПТЫ. ЖАРИЯЛАНЫМ АВТОРЛАРЫНЫҢ ПІКІРЛЕРІ РЕДАКЦИЯ КӨЗҚАРАСЫН БІЛДІРМЕЙДІ.

МЕНШІК ИЕСІ:

**М.Өтемісов атындағы
Батыс Қазақстан мемлекеттік
университеті.**
Газет айына бір рет шығады.

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 14.06.1995ж. тіркеліп, тіркеу туралы нөмірі №11390-Г куәлігі берілген.
ҚР Байланыс және ақпарат министрлігі Ақпарат және мұрағат комитетінің келісімімен мерзімді баспасөз басылымдарын және (немесе) ақпарат агенттіктерін 10.12.2012ж. қайта есепке алу туралы №13213-Г куәлігі берілген.
Индексі 090006. Таралымы 2000

РЕДАКТОР:

Марта Орынбасаровна ДЖУМАГАЛИЕВА

ТИПШІЛЕР:

Гүлфани ЕРСАЙЫНОВА, Данагүл ЕРҒАЛИЕВА,
ЯНА ГУМАРОВА

КОРРЕКТОР:

Светлана БЕККУЖИЕВА

БЕТ ҚҰРУШЫ & ДИЗАЙН:

Асель АБДУЛЛИНА

ФОТОСУРЕТ:

Рафхат ХАЛЕЛОВ, Жанаман ЕРҒАЛИЕВ
Оқу теледидары және
графикалық жобалау зертханасы

Газет Редакциялық баспа орталығында теріліп, беттелді.
«Полиграфсервис» ЖШС баспаханасында басылды.